

LIETUVOS TEISĖS ŠALTINIAI

**LIETUVOS VALSTYBĖS
TEISĖS AKTAI**

(1918.II.16 - 1940.VI.15)

Parengė
VYTAUTAS ANDRIULIS
REMIGIJUS MOCKEVIČIUS
VIDA VALECKAITĖ

Valstybinė lietuvių
kalbos komisija
prie Lietuvos Respublikos Seimo

VILNIUS - 1996

II.2-128a. Pavardžių įstatymas.

Respublikos Prezidentas skelbia šį Seimo 1938 m. gruodžio 6 d. priimtą Pavardžių įstatymą:

1. Kiekvienas asmuo turi būti įrašytas metrikus surašančioje įstaigoje.

Jis įrašomas surašant gimimo aktą.

I. Pavardžių davimas

2. Pavardė duodama: 1) rastiniui, 2) asmeniui, dėl kurių nors priežasčių esančiam be pavardės.

Pavardes šiais atvejais parenka juos įrašydinantieji arba metrikus surašanti įstaiga.

Duodama pavardė negali būti negražios reikšmės.

3. Nesantuokiniui duodama jo motinos pavardė arba, abiem jo tėvam sutikus, tėvo pavardė.

Jei nesantuokinio tėvas vedęs, tai reikalingas ir jo žmonos sutikimas.

Jei nesantuokinio tėvas yra kitos tautybės negu motina, tai nesantuokiniui duodama jo motinos pavardė.

II. Pavardžių keitimas

4. Pavardė gali būti keičiama.

5. Prašymas pavardei keisti duodamas Vidaus Reikalų Ministrui.

6. Prašyti pakeisti pavardę gali asmuo, ne jaunesnis kaip 21 metų amžiaus. Už nepilnametį prašo tie, kurie jį globoja arba juo rūpinasi.

Pakeistoji pavardė galioja žmonai ir nepilnamečiams vaikams.

7. Prašyme pavardei keisti turi būti pažymėta:

1) prašytojo vardas, pavardė, adresas, gimimo laikas ir vieta, šeiminei padėtis, o vedusių - dar ir žmonos bei vaikų vardai, jų gimimo laikas ir vieta,

2) priežastis pavardei keisti ir

3) prašomoji nauja pavardė.

8. Prie prašymo pavardei keisti pridedama:

1) prašytojo ir jo vaikų gimimo metrikai, jungtinių metrikai arba kiti atitinkami pažymėjimai, 2) pasas arba patvirtintas jo nuorašas, 3) policijos pažymėjimas, ar prašytojas nėra teismo baustas, 4) tėvio sutikimas, jei įvaikis keičia pavardę pagal tėvį, ir 5) Lietuvos Banko kvitas, kad įmokėta nustatyta pinigų suma, reikalinga šito prašymo padavimui Vyriausybės Žiniose paskelbti.

Prašymą pavardei keisti atmetus, įmokėtieji skelbimo pinigai prašytojui gražinami, jei tam skelbimui jie nesuvertoti.

9. Asmuo, baustas už garbės žeminimą nusikaltimą bausme, ne mažesne kaip paprastas kalėjimas, pavardę gali keisti tik gavęs Vidaus Reikalų Ministro sutikimą.

10. Jei prašyme pavardei keisti nurodytos priežastys pakankamai svarbios ir jei nėra kurių kliūčių, tai Vidaus Reikalų Ministerija skelbia Vyriausybės Žiniose, pažymėdama:

1) prašytojo vardą, pavardę, užsiėmimą ar verslą, gyvenamąją vietą ir 2) prašomąją naują pavardę.

Per du mėnesius nuo skelbimo dienos suinteresuotieji savo prieštaravimus dėl pavadės keitimo gali pareikšti Vidaus Reikalų Ministrui.

11. Praėjus nustatytam prieštaravimams pareikšti laikui, Vidaus Reikalų Ministras pasirašo pavadės keičiamąjį nutarimą. Šis nutarimas neskudžiamas ir skelbiamas Vyriausybės Žiniose. Jis įgyja galią nuo paskelbimo dienos.

12. Pavardę pakeitus, Vidaus Reikalų Ministras ar jo nurodyta įstaiga:

1) duoda prašytojui pavadės pakeitimo pažymėjimą ir 2) praneša įstaigai, davusiai prašytojui pasą, ir įstaigai, surašiusiai metrikus, arba atitinkamoms Lietuvos pasiuntinybėms ar konsulatams, jei metrikai surašyti užsienyje.

13. Negrąžios reikšmės lietuvių pavardės keičiant atitinkamai taikomi šio įstatymo 16-27 str. nuostatai.

III. Pavardžių taisymas

14. Atitaisomos šios lietuvių pavardės: 1) turinčios slaviškas priesagas, 2) verstos į kitas kalbas ir 3) iškreiptos svetimų kalbų įtaka.

15. Ištaisomos šios lietuviškos pavardės: 1) tarminės ir 2) nukrypusios nuo bendrinės kalbos dėsnių.

16. Pavardės taiso vidaus pasus duodančios įstaigos.

17. Asmeniui, kurio pavardė atitaisytina ar ištaisytina, vidaus pasą duodanti įstaiga siūlo pasirinkti pavardę iš Pavardžių Žodyno pagal pataisytą lytį, atitinkančią jo pavardę.

Jeigu toks asmuo per vieną mėnesį nepasirenka atitaisytos ar ištaisytos pavadės, tai ją iš Pavardžių Žodyno parenka vidaus pasą duodanti įstaiga.

18. Asmuo, nesutikdamas su vidaus pasą duodančios įstaigos parinkta atitaisyta ar ištaisyta jo pavarde, gali per dvi savaites nuo pavadės parinkimo pranešimo dienos paduoti raštu per tą įstaigą Vidaus Reikalų Ministrui protestą. Protestą padavusiam pavarde paliekama netaisyta.

19. Vidaus pasą duodanti įstaiga, atitaisiusi ar ištaisiusi pavardę 17 str. tvarka, surašo pavadės atitaisomąjį ar ištaisomąjį aktą.

Vienas šio akto egzempliorius duodamas paso savininkui, antras paliekamas pasą davusioje įstaigoje, o trečias siunčiamas metrikus surašiusiai įstaigai arba atitinkamoms Lietuvos pasiuntinybėms ar konsulatams, jei metrikai surašyti užsienyje.

20. Suinteresuoto asmens prašymu, greta jo pataisytos pavadės, Vidaus Reikalų Ministrui sutikus, gali būti įrašyta ir senoji pavardė.

